

29. BÖLÜM

TEKNOLOJİYE DAYALI BAKIM PAKETİ UYGULAMALARI

Enes BULUT¹

GİRİŞ

Takip ve tedavisi hastanede sürdürülen hastalar, sağlık hizmetleriyle ilişkili enfeksiyonlarla sıkça karşılaşmaktadır.⁽¹⁾ Bu tür enfeksiyonlar hastanede kalış süresini uzatmakla birlikte hastaların yaşam kalitesini düşürmekte, hemşirelik iş yükünü artırmakta ve sağlık bakım maliyetlerini yükseltmektedir.^(2,3) Sağlık hizmetleriyle ilişkili enfeksiyonların önlenmesinde kanıta dayalı uygulamalar bulunmasına rağmen hemşirelerin bilgi, beceri ve motivasyon düzeylerindeki farklılıklar nedeniyle bu uygulamaların hemşirelik bakımına yansıtılmasında sorunlar yaşanabilmektedir. Kanıta dayalı uygulamaların bakıma yansıtılması ve bakımda standardizasyonun sağlanması amacıyla bakım paketleri oluşturulmuştur.⁽⁴⁾

BAKIM PAKETİ

Bakım paketi; yalnız başına uygulandığında iyileşme üzerinde pozitif etkisi olduğu kanıtlanan birkaç uygulamanın, daha iyi sonuçlar elde etmek amacıyla bir paket haline getirilmesidir. Bakım paketi yaklaşımı ise belirli bir duruma özgü bakım paketinde yer alan uygulamaların eş zamanlı ve eksiksiz şekilde uygulanmasıdır.^(3,5) Bu paketlerde uygulanma gerekliliği açısından öncelikli olan az sayıda kanıta dayalı uygulama yer almaktadır.⁽²⁾

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, bulutts61@artvin.edu.tr

bakım planı içerisine entegre edilmeli ve hemşirelerin bu plana bakarak paket maddelerini uygulaması sağlanmalıdır.

Standardizasyonun Sağlanamaması: Ventilatör bakım paketinde yatak başının 30-45° elevasyonu önerilmektedir. Ancak yatak başına verilen eğim göz kararı yapılması nedeniyle hemşireler arasında farklı şekillerde uygulanabilmektedir. Bunun sonucu olarak ise maddenin uygulanması hatalı olabilmektedir. Bu problemi ortadan kaldırmak amacıyla hasta yataklarına verilen eğimin elektronik olarak gösterildiği yatak sistemlerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

Bakım Paketi Uygulamasının Etkinliğine İlişkin Güvensizlik: Bir uygulamayı gerçekleştirmek için işlemin etkinliğine inanmak son derece önemlidir. Bu konuda ilgili çalışma sonuçlarını hemşireler ile paylaşmak doğru bir yöntem olmakla birlikte bazen etkisiz kalabilmektedir. Bu nedenle, hasta kayıtlarının yer aldığı sistemlerde bakım paketi uygulandığı ve uygulanmadığı durumlarda hastaların hastanede yatış süresi, yaşadığı komplikasyonlar, yapılan tetkikler vb. kayıtların gösterilerek hemşirelerin farkı görmeleri sağlanmalıdır.

Uygulamaların Etkinliğinin Değerlendirilememesi: Yapılan uygulamanın işe yaradığını görmek, hemşirelerde işleme dair motivasyonu da artıracaktır. Gerçek zamanlı değerlendirmeye imkan veren teknolojik ürünlerin geliştirilmesi ve kullanıma sunulması hemşirelerin bakım paketlerini uygulamalarında pozitif etki meydana getirecektir.

SONUÇ

Bakım paketleri, sağlık bakımında kanıta dayalı uygulamaların bir araya getirildiği ve bütün halinde sunulduğu paketlerdir. Klinik açıdan incelendiğinde olumlu sonuçlar elde edildiği bilinmesine rağmen, bakım paketleri gerek ekipman eksikliği, gerek değerlendirme yöntemlerinin kısıtlılığı ve gerekse bilgi eksikliği nedeniyle yaygın olarak kullanılamamaktadır. Bu alandaki zayıf yönlerin teknolojik yöntemlerle desteklenerek iyileştirilmesi, bakım paketlerinin uygulanabilirlik düzeyini artıracaktır.

KAYNAKLAR

1. Improta G, Cesarelli M, Santillo LC. Reducing the risk of healthcare-associated infections through Lean Six Sigma: The case of the medicine areas at the Federico II University Hospital in Naples (Italy). *J Eval Clin Pract.* 2018; 24: 338-346. Doi:10.1111/jep.12844.
2. Türken Gel K, Yaşayacak A, Yorgun S. Hemşirelerin bakım paketi uygulamaları hakkındaki görüşleri. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences.* 2020; 23(3): 383-388. Doi:10.17049/ataunihem.569865.

3. Kandemir D, Seyhan Ak E, Ayoğlu T. Kolorektal cerrahi uygulanan hastalarda bakım paketleri cerrahi alan enfeksiyon riskini azaltır mı? *DÜ Sağlık Bil Enst Derg.* 2017; 7(3):182-186.
4. Candaş B, Gürsoy A. Hemşireler için harekete geçme zamanı: Kanıta dayalı uygulamalardan bakım paketlerine. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi.* 2017; 14(3): 233-238. Doi: 10.5222/HEAD.2017.233.
5. Şen S, Uğur E, Afacan S, ve ark. Yoğun bakım enfeksiyonlarının önlenmesinde bakım paketlerinin kullanımı. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi.* 2019; 23(1):27-35.
6. Okgün Alcan A, Demir Korkmaz F. Ventilator ilişkili pnömoninin önlenmesi: Bakım paketi yaklaşımı. *İzmir Üniv Tıp Derg.* 2015; 3:38-47.
7. Şanlı D, Sarıkaya A, Katırcıoğlu K. Yoğun bakım hastalarında kateter ilişkili kan dolaşımı enfeksiyonlarının önlenmesinde kanıta dayalı önerilerin etkinliğinin incelenmesi. *Bakırköy Tıp Dergisi.* 2016; 12(4): 163-187. Doi: 10.5350/BTDMJB201612402.
8. Kurutkan MN. Kanıta dayalı uygulamalar bağlamında bir hasta güvenliği uygulaması: Care bundles (Temel önlem paketi). *Sağlık Akademisyenleri Dergisi.* 2014; 1(2):83-88.
9. Aygün D, Karabulut Çetin B. Ventilator ilişkili pnömoninin önlenmesinde ağız bakımının rolü. *J Hum Rhythm.* 2016; 2(4): 138-143.
10. Şişman H, Akpolat R, Alptekin D. Ventilator ilişkili pnömoninin önlenmesinde uygulanan ağız bakım ürünlerinin ve ağız bakım prosedürüne uyumun etkinliğini değerlendirmek. *Van Sağ Bil Derg.* 2020; 13(3): 27-32.
11. Pileggi C, Mascaro V, Bianco A, et al. Ventilator bundle and its effects on mortality among ICU patients: A meta-analysis. *Critical Care Medicine.* 2018; 46(7): 1167-1174. Doi: 10.1097/CCM.00000000000003136.
12. de Neef M, Bakker L, Dijkstra S, et al. Effectiveness of a ventilator care bundle to prevent ventilator-associated pneumonia at the PICU: A systematic review and meta-analysis. *Pediatric Critical Care Medicine.* 2019; 20(5): 474-480. Doi: 10.1097/PCC.0000000000001862.
13. Yılmaz E. Yoğun bakım ünitelerinde sık görülen enfeksiyonlar ve kanıta dayalı uygulamalar. *Türkiye Klinikleri Surgical Nursing-Special Topics.* 2019; 5(3): 27-36.
14. Kaafarani HMA, El Moheb M, Hwabejire JO, et al. Gastrointestinal complications in critically ill patients with COVID-19. *Ann Surg.* 2020; 272(2):61-62. Doi: 10.1097/SLA.0000000000004004.
15. Gürdil Yılmaz S, Çam T. Ventilator bakım paketi kullanımının etkileri: Literatür taraması. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences.* 2019; 22(4): 310-315. Doi: 10.17049/atauni-hem.473448.
16. Özkal F, Yüksel S. Ventilator ilişkili pnömoninin önlenmesinde bakım paketlerinin etkisi. *E-Sağlık Hemşirelik Dergisi.* 2019; 9(36): 32-40.
17. Osti C, Wast, D, Pandey B, et al. Ventilator-associated pneumonia and role of nurses in its prevention. *J Nepal Med Assoc.* 2017; 56(208):461-468.
18. Voicu S, Bonnin P, Stepanian A, et al. High prevalence of deep vein thrombosis in mechanically ventilated COVID-19 patients. *J Am Coll Cardiol.* 2020; 76(4): 480-482.
19. Dikmen Y. Yoğun bakım hastalarında ağız bakımı yönetimi: Kanıta dayalı uygulamalar çerçevesinde literatür incelemesi. *DÜ Sağlık Bil Enst Derg.* 2017; 7(1):45-52.
20. Comerlato PH, Rebelatto TF, De Almedia FAS, et al. Complications of central venous catheter insertion in a teaching hospital. *Rev Assoc Med Bras.* 2017; 63(7):613-620.
21. Huang V. Effect of a patency bundle on central venous catheter complications among hospitalized adult patients: A best practice implementation Project. *JBIR Evidence Synthesis.* 2018; 16(2): 565-586. Doi: 10.11124/JBISRIR-2016-003340.
22. Kıray S, Yıldırım D, Özçiftçi S, et al. Santral venöz kateter bakımı ve enfeksiyon: Bir sistematik derleme. *Türk J Intensive Care.* 2019; 17:60-74. Doi: 10.4274/tybd.galenos.2019.02418.
23. Polat F, Şahinoğlu AH, Dilek A, et al. Rehberlere dayalı önlem ve bakım paketlerinin yoğun bakım ünitesinde santral venöz kateter enfeksiyonları üzerine etkisi. *Türk Yoğun Bakım Derneği Dergisi.* 2014; 12:86-93. Doi: 10.4274/tybdd.19483.

24. Halton KA, Cook D, Paterson DL, et al. Cost-effectiveness of a central venous catheter care bundle. *PLoS One*. 2010; 5(9): 1-11. Doi: 10.1371/journal.pone.0012815.
25. Kim JS, Holtom P, Vigen C. Reduction of catheter-related bloodstream infections through the use of a central venous line bundle: Epidemiologic and economic consequences. *American Journal of Infection Control*. 2011; 39(8):640-646. Doi: 10.1016/j.ajic.2010.11.005.
26. Morris AC, Hay AW, Swann DG, et al. Reducing ventilator-associated pneumonia in intensive care: Impact of implementing a care bundle. *Critical Care Medicine*. 2011; 39(10):2218-2224. Doi: 10.1097/CCM.0b013e3182227d52.
27. Tayyib N, Coyer F, Lewis PA. Implementing a pressure ulcer prevention bundle in an adult intensive care. *Intensive and Critical Care Nursing*. 2016; 37:27-36. Doi: 10.1016/j.iccn.2016.04.005.
28. Coyer F, Louise Cook J, Doubrovsky A, et al. Understanding contextual barriers and enablers to pressure injury prevention practice in an Australian intensive care unit: An exploratory study. *Australian Critical Care*. 2019; 32: 122-130. Doi:10.1016/j.aucc.2018.02.008.
29. Bilgiç Ş, Şendir M. Hemşirelik Bilişimi. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*. 2014;3(1):24-28.
30. Çetin B, Eroğlu N. Hemşirelik bakımında teknolojinin yeri ve inovasyon. *Acta Medica Nicomedia*. 2020;3(3):120-126.
31. Huston C. Impact of emerging technology on nursing care:Warp speed ahead. *The Online Journal of Issues in Nursing*. 2013; 18(2):1-19.
32. Gefen A, Kolsi J, King T, et al. Modelling the cost-benefits arising from technology-aided early detection of pressure ulcers. *Wound International*. 2020;11(1):22-29.
33. Raizman R, MacNeil M, Rappl L. Utility of a sensor-based technology to assist in the prevention of pressure ulcers: A clinical comparison. *International Wound Journal*. 2018; 15:1033-1044. Doi:10.1111/iwj.12974.
34. Gunningberg L, Baath C, Sving E. Staff's perceptions of a pressure mapping system to prevent pressure injuries in a hospital ward: A qualitative study. *Journal of Nursing Management*. 2017; 26:140-147. Doi: 10.1111/jonm.12526.
35. Fernandes Mi Vieira SM, Leite F, et al. Clinical decision support systems for triage in the emergency department using intelligent systems: A review. *Artificial Intelligence in Medicine*. 2020; 102:1-22. Doi: 10.1016/j.artmed.2019.101762.
36. Liao YH, Shih CH, Abbod MF, et al. Development of an E-nose system using machine learning methods to predict ventilator-associated pneumonia. *Microsystem Technologies*. 2020:1-11. Doi: 10.1007/s00542-020-04782-0.